

מסורת הש"ס

6) כריתות נה. מנחות 15. ע"ש. 7) פירושין ע"י. 8) מנחות 16. כריתות נה. מנחות 15. ע"ש. 9) ד' ו'ל' דלא מנאקרי ליה. 10) וישן פירוש פ"ב מ"א.

הורה אור השלם

1. המובח ע"ן שלוש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצועותיו לו ארבע אמות וזה השלחן אשר לפניו יחזיקו מא כב 2. מובח ארבעה תעשה לו וזוהי ע"ן א"ת עלותו ואת שלמך את צאתך ואת בקרך בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אלך וברכתך: משה כ כ 3. ומשנתהם האין והשלחן והמורה אשר וכלי הקדש ואת המזבח וכל עבודתו: כמדרב"ג לא 4. הלא כה דברי קאש נאמי י' ובש"ש יפ"צ פ"ג 5. כריתות השני שפתותיו ומדברין נאה בפלח הרמון רתך מקבע ל'מקור:

הנהגות הב"ח

6) תוס' ד"ה פושעי וסי' מן מבוטל כותיה דמשכה ליה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה סלמנדרא וזה הנהגות וכו'. ע"ן מולן ד' קם ע"ה גושי' ד"ה וסלמנדרא:

מוסף רש"י

ומקצועותיו לו. שהיה מרובע (מנחות 14). שלחנו של אדם מכפר עליו. דתני פוסה לאורחיס (שם ובפסחים: ע"ו).

הדרן עלך מסכת חגיגה

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כו.

עין משפט ונר מצוה

סד א מ"י פ"א מה' מנח"ל משכח ומשכח הלכתי ע"י וישן מה שכתב מה ה"ת פ"ב מה' גל"ס ה' ד':

רבינו חננאל

הוא איקרי ע"ן שנאמר המוכה ע"ן שלש אמות גבוה וארכו שתיים אמות ומקצועותיו לו וארכו וקירותיו ע"ן וידברו אליו זה השלחן אשר לפניו אלא דמיקרי ע"ן ומשום הכי בעינן להווינו משלש מלא וריקניו זו ההלכה כולה ע"ן השלחן שצדו אינו מבוטל ע"ן שלו היא כמסקנת מנחות בסוף שתי הלחם ומפורשת ע"ן כאשר פירשנו והרבה ע"ן בה דמייב על השלחן והטור מכלל דרימנין הוא טמא והשלחן פשוטי כלי ע"ן הוא ומפורש בלשון היתב. ותוצא ג'מנח"ס ע"ו: 1) שלחן שנטמא מביטלין אותו בזמנו אפי' בשבת. משום דמטיל מלא וריקניו. ומעשה שהטבילו המורה בלי יום כ"ל. חזן מנח"ס הובא ומובח הנחשת שהן כקרקע. דכתיב מובח ארבע וכתב המורה והמבחות (אחוקש מנח"ס) להרד' ולהווי כולה כדאמריה דלא מקבלי טומאה. וחכמים מטמאין מפני שהן מצופין. אי בעי תימא לר' אלעזר קאמרי ליה דקאמרי טעמא מפני שהן כקרקע דלא מטמא. הא לאו הכי הווי מטמא. והוא פשוטי כלי ע"ן (פשוטי) ניהו ולא מטמו. וכי תימא משום דמצופין. דברי חכמים לר' אלעזר בתיבה הוא דאמרת דמטמו משום צדו מיכטייל בטיל ציפיהו והווי ליה כלי ע"ן. אלא בין משום שהן מצופין בין משום שהן כקרקע אפי' הכי טעמין (ג' טבילה לפי

שלחנו ש"א אדם מכפר. גדול כח הלגימא דלחמא כדאמרא בהגדת חלק (פנהדרן דף קו.). מובח ארבעה תעשה ע"י. וכי מוקמי לה בזמנים פרק קדשי קדשים (דף נה. נה.) וישן גבי מנחה אכנים להאי קרא דמנחה דלמה אמר הר"ר אלחנן דקאי לתרתייהו ולמורי נראה לפי שהיה מנחה של משה במקום מנחה של אכנים של בית עולמים וכי האי גוונא דריש' השם (דף עו.) כי מנחה הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכל וריש' ליה מנחה אכנים במקום מנחה דמנח"ס: ואיבע"ת אימא רבנן דר"א כו'. וקשה למה לי השלחן הטהור מכלל שהיה טמא מיפוק ליה משום יציפו דלף כמנח"ס נמי הווי מטמא (ר"א) משום יציפו אי לאו טעמא דקרקע ניהו לישנא כמרא' אע"פ דלחמא קרינשו ע"ן אס כן השלחן נמי טמא אע"ג דליקרי ע"ן משום יציפו ולשנא קמא דמוקי לה כרענן דמטמא ולא בטיל האיפוי לגבי ע"ן ומידך ר"ר אלחנן דליטריך שפיר קרא דהשלחן דלף כמנח"ס נמי לא ידעין ליה שהיה בטל לגבי הציפו אלא משום דליף משלחן דלף על גב דמיקרי ע"ן המורה טמא משום יציפו ורבנן דלחמא מנטייל בטיל יציפו לגבייהו אמרי מדאליטריך לרבויה שלחן דהא מסכר' טמא משום יציפו אלא דהאי לאשמעינן דלחמא ג' שיש לו יציפו רתך קרא לרבויה דמקבל טומאה ואי לאו הרבו הציפו בטל א"כ ממילא גבי מנחה דליכא רבו האפו בטל לישנא כמרא':

סלמנדרא. המלך והעבד תרגמום יהונתן כרסשתא וסלמנדרא. ערוך: פושעי ישראל אין אור של גיהנם כו'. נראה לי דלאו כפושעי ישראל גוופן דהא אמרינן גראש השנה (דף ה.) פושעי ישראל גוופן גיהנם כלה והס' אינם כלים אלא כפושעי קל'ת קאמרי ומשום דמסיק להו אכריס' לכולהו חזן מצועלי הכותיה (6) (דמנשק' ליה) ערמיה כדלמך כרש עושין פסין (ערוכין דף ע"ג.) וכי אמרינן בסוף הזהב (כ"מ דף נה.) הכל יורדין ועולין חזן משלשה לאו בגיהנם מיירי אלא במקום אחד לידון הן יורדין ואף הגידון לאחר שנים עשר חודש ועולין ואין יורדין יותר משנה תמימה (8): שאין בו אלא עובי דינה. כמנח"ס יש שהיה משה תמיה על זה אי אפשר שלא יסרף העין והארץ לו המקום כך דרכי באש של מעלה אש אוכלת אש ואינו מכלה דכתיב והסנה איננו אוכל (שמות 2):

הדרן עלך חומר בקודש לה מסכת חגיגה

רחמנא קרייה ע"ן. אף כשהוא מלווה: שולחנו מכפר עליו. כהכנסת אורחין: הכי גרסינן מנחה הנחשת דכתיב מנחה דלמה כפוס קראו אדמה. למנחה שמעלין עליו העולות והשלמים והיינו מנחה הנחשת: אדרכה משום דמלוטין ניהו נעמא. דאי לאו מלווה יש להם לטהרם משום כלי ע"ן העשוי לנחמ: מאי דעסיך. דילפת טעמא מקריניהו דלמה הא לאו הכי טמאין אע"ג דעשין לנחמ: מפני שכן מלוטין. וכפי למירא שהציפו מנטייל והוי להו ככלי מנחות: מיכטל בטיל ציפויין לגבייהו. דלחמא קרא ע"ן לכולהו וכלאו האי קרא נמי לא מקבלי טומאה: סלמנדרא. 9) היה הנגלה מן האור כשנערין אש במקום אחד שבע שנים תמיד כלי הפסק: כעובי דינה וכו'. דבר מועט. לא חקר וזכה דנעשה כו נס:

הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

רבנן דר"א קאמרי מאי דעתך משום דמצופין מביטל בטיל צפויין גבייהו א"ר אבהו אמר ר"א ת"ח אין אור של גיהנם שולמת בהן ק"ו מסלמנדרא ומה סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מרמה אין אור שולמת בו ת"ח שכל גופן אש דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה' על אחת כמה וכמה אמר ריש לקיש אין אור של גיהנם שולמת בפושעי ישראל קל וחומר ממובח הוהב מה מובח הוהב שאין עליו אלא כעובי דינה והב כמה שנים אין האור שולמת בו פושעי ישראל שמלאין מצות כרמון דכתיב כפלה הרמון רתך אל תקרי רתך אלא רקנין שבך על אחת כמה וכמה:

הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

סלמנדרא. המלך והעבד תרגמום יהונתן כרסשתא וסלמנדרא. ערוך: פושעי ישראל אין אור של גיהנם כו'. נראה לי דלאו כפושעי ישראל גוופן דהא אמרינן גראש השנה (דף ה.) פושעי ישראל גוופן גיהנם כלה והס' אינם כלים אלא כפושעי קל'ת קאמרי ומשום דמסיק להו אכריס' לכולהו חזן מצועלי הכותיה (6) (דמנשק' ליה) ערמיה כדלמך כרש עושין פסין (ערוכין דף ע"ג.) וכי אמרינן בסוף הזהב (כ"מ דף נה.) הכל יורדין ועולין חזן משלשה לאו בגיהנם מיירי אלא במקום אחד לידון הן יורדין ואף הגידון לאחר שנים עשר חודש ועולין ואין יורדין יותר משנה תמימה (8): שאין בו אלא עובי דינה. כמנח"ס יש שהיה משה תמיה על זה אי אפשר שלא יסרף העין והארץ לו המקום כך דרכי באש של מעלה אש אוכלת אש ואינו מכלה דכתיב והסנה איננו אוכל (שמות 2):

הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

רבנן דר"א קאמרי מאי דעתך משום דמצופין מביטל בטיל צפויין גבייהו א"ר אבהו אמר ר"א ת"ח אין אור של גיהנם שולמת בהן ק"ו מסלמנדרא ומה סלמנדרא שתולדת אש היא הסך מרמה אין אור שולמת בו ת"ח שכל גופן אש דכתיב הלא כה דברי כאש נאם ה' על אחת כמה וכמה אמר ריש לקיש אין אור של גיהנם שולמת בפושעי ישראל קל וחומר ממובח הוהב מה מובח הוהב שאין עליו אלא כעובי דינה והב כמה שנים אין האור שולמת בו פושעי ישראל שמלאין מצות כרמון דכתיב כפלה הרמון רתך אל תקרי רתך אלא רקנין שבך על אחת כמה וכמה:

הדרן עלך חומר בקודש וסליקא לה מסכת חגיגה

8) נראה שג"ל גלילי י"ט ומתוספתא ג"י שטעמיה המורה כ"י"ט ואפשר שג"מ רבתי היה הג"י גלילי י"ט ופירושיהו לחתם סוס טעמיהו לח המורה ג"י התוספתא שבידי רבתי נראה עיקר דודק. 9) לאורחיס משמע דמחיים נמי ק"ל דלא נמי טבילה ולא פלגי רק כעמא דכרי רבתי כ"ב.